PSANTERIN

Anthology Of Israeli Music For Piano

VOL. 6

Michal Tal

Piano

Permont · Peles · Guy · Arbel · Shapira

Fleischer · Olivero · Zur

VOL. 6

מיכל טל

פסנתר

1–4	**חיים פרמונט** סוויטה לפסנתר (1988)	
	מאסטוזו 3'16 | טרנקווילו 3'40 | אדג'ו 3'38 | פרסטיסימו 5'00	
5	**יוסי פלס** ללא כותרת (1988)	6'52
6	**נעה גיא** כנשור העלים (1987)	9'41
7	**חיה ארבל** זיכרונות (1985)	8'03
8	**אריק שפירא** אוף פיאנו (1984)	4'41
9	**ציפי פליישר** במצב רוח כרומטי (1986)	5'20
10	**בטי אוליברו** סופים (1991)	10'00
11	**מנחם צור** מרכזים לפסנתר סולו (1980)	4'56

זמן כולל 65'09

מיקס, מתאם צליל, עריכה דיגיטלית ואיור עטיפות **ארי בן-שבתאי**

מיקוח בפועל **אסנת גולדפרב-ארזואן, גילה פלאם, חנה שטרן**

טכנאי הקלטה ומסטרינג **אבי אלבז** | מסטרינג **דורון זאב, מגטל** | עיצוב גרפי והבאה לדפוס **ליאור מן**

הפקה דיגיטלית **מסטרפיס, ירושלים** | מיוצר ע"י .A.B.C.D **מ.ל.י.** ישראל | 2003 © ישראל

COMPACT disc DIGITAL AUDIO

ACUM

Vol. 6

That at what time ye hear the sound of the cornet, flute, harp, sackbut, **psaltery**, dulcimer, and all kinds of musick, ye fall down and worship the golden image that Nebuchadnezzar the king hath set up: Daniel 3, 5.

PSANTERIN

Anthology Of Israeli Music For Piano

INTRODUCTION

This CD presents a segment of the third generation of Israeli composers, a generation that has already taken its place on Israel's musical map: Arik Shapira won the Israel Prize; Menachem Zur won the ACUM Prize for Life Achievement; Betty Olivero is renowned throughout Italy in addition to her success in Israel; Tsippi Fleischer is one of Israel's prominent composers; Haim Permont has written two operas that were performed in Israel; however Chaya Arbel (whose works have also been performed in Germany), Yossi Peles and Noa Guy are composers who make unique statements and appear mainly outside formal frameworks.

This collection also reflects a number of major trends in Israeli music, of which the most significant is the rising status of the Israeli female composer.

How many female composers are there in Israel? In the past, Verdina Shlonsky and Yardena Alotin were the best known. Today, of the scores of active female composers, Chaya Arbel is among the most senior (born in 1921; she has been active as a composer since the 1970s). Noa Guy is one of the avant-garde composers, while Tsippi Fleischer and Betty Olivero are the most renowned and active in the country today.

In spite of this, most of the recorded albums of Israeli music do not include a single work by a female composer; while a few include only one work. This collection is unique and shows a new trend, still hesitant but highly significant, in the history of Israeli music: half of the works in this album were written by female composers – Arbel, Guy, Fleischer and Olivero. The works reflect the mature style characteristic of each composer.

Among the performers of Israeli music, and especially among the pianists, female pianists are in a clear majority. This collection of CDs was executed, for a half part, by female pianists. Michal Tal is the most prominent performer. She has been performing Israeli music for more than two decades, and she received the prize of the Council of Culture and Arts in January 2000.

This album reflects, to a certain extent, Tal's stylistic tendency, and in this respect, the well-known synthesis of the 1980s in Israeli music between the Mediterranean and avant-garde styles is not at all balanced. The inclination towards a moderate, reconciled and at times nostalgic avant-

TSIPPI FLEISCHER

Tsippi Fleischer was born in Israel in 1946. She has an academic degree in Semitic Linguistics, Hebrew Language and Arabic Philology, in addition to her studies in theory and composition. She received her master's degree from New York University in Music Education and her doctorate from Bar-Ilan University in Musicology. Her background in the Arabic language and oriental studies is evident in her compositions in which she merges non-European musical material (Bedouin and Armenian, among others) with western techniques. At the end of the 1990s Tsippi Fleischer announced that she was planning to devote herself to composing symphonies (all her symphonies have been performed at international festivals and on CDs of Vienna Modern Masters) and she is currently composing her second chamber opera.

Among the many prizes awarded to her in Israel and abroad are the Israel Prime Minister's Prize for Composition on the occasion of Israel's 50th anniversary (1998); The Unesco-Paris (Rostrum) Prize for Composition for the *Gown of Night*; the Israel Public Council for Culture and Art Prize for her *Oratorio 1492-1992*; Women in Music in Israel Prize, awarded by Globes; the ACUM Prize for *Like Two Branches*; and awards and prizes from the governments of Finland and the United States, and the Canadian Electro-Acoustic Community.

As its name suggests, the work ***In Chromatic Mood*** abounds in chromatic progression. Whereas in the past, chromatic progression was associated with emotional climaxes, in this work chromaticism acquires various meanings and contexts, such as pointillism, jazz and polyphony. In spite of the profusion and fluctuation of moods, precise indications for performance are provided. The chromatic moods alternate in a number of interacting, formal circles.

The piece begins with progressions of octaves, with relatively quiet dynamics and no clearly defined meter. Towards the end of the first section, there is a sudden arpeggio outburst of successive clusters in a high register. The second, relatively higher section is short and fast, with a jazzy flavor. In the third, central block, the expressive element is emphasized. The finale is a very fast and elegant waltz.

The work was composed in 1986 for 'Musican' and its world premiere was performed there by the late Sarah Fuxon-Heyman (and recorded on CD by Vienna Modern Masters).

JOAN BEN-SHABETAI
NÉE LEWIS (1928-1992)

A true musician at heart and a devoted lover of classical music in it's broadest sense, Joan Ben-Shabetai devoted much of her life to artists and musicians, both famous and unknown, for whom she was a trusted friend, support and confidant.

As one of the pillars of the community of amateur musicians in Jerusalem, she will always be remembered and missed by her friends and members of the Jerusalem Music Lover's Orchestra of which she was the founder. Her untimely death following a brave though short struggle with cancer, was mourned by family, friends and musicians, in Israel and abroad. In particular, it was the generosity and deep feeling of loss that brought three of Joan's friends – the distinguished artists George Pauk (violin), Ralph Kirshbaum (cello) and Peter Frankel (piano) – to play a memorial concert for her, the proceeds of which would enable the establishment of an endowment fund for the support of a worthy cause in the field of classical music in Israel.

This anthology of Israeli piano music is surely such a cause. Joan Ben-Shabetai's close familiarity with the history of Israeli music through her studies of musicology, as well as her affinity for it, would no doubt have made her extremely proud to be a part of this national heritage project.

ג'ואן בן־שבתאי
(1928־1992)

כמוסיקאית שאהבתה למוסיקה הקלאסית במובן הרחב לא ידעה גבולות, הקדישה ג'ואן בן-שבתאי את מיטב ימיה וזמנה לאמנים ולמוסיקאים - מפורסמים ועלומי שם כאחד - להם היתה חברה מסורה ותומכת נלהבת.

כאחת מעמודי התווך של קהילת המוסיקאים החובבים בירושלים, תחסר ג'ואן בן-שבתאי לחבריה ולמוקירי זיכרה בקרב נגני תזמורת חובבי המוסיקה בירושלים. משפחתה, חבריה הרבים, ביניהם מוסיקאים ידועי שם, כאבו את מותה ללא עת לאחר מאבק קשה וקצר במחלת הסרטן.

במיוחד ראויים לציון חבריה הטובים, המוסיקאים גורג' פאוק (כינור), ראלף קירשבאום (צ'לו) ופיטר פראנקל (פסנתר) שבנדיבות ליבם ומתוך תחושת האובדן העמוקה הקדישו את הכנסותיו של קונצרט מיוחד שנערך לזיכרה בלונדון, תרומה למטרה הולמת בתחום המוסיקה הקלאסית בישראל.

אין ספק כי לאור ההערכה הרבה שרכשה ג'ואן בן-שבתאי למוסיקה הישראלית והיכרותה את תולדותיה באמצעות לימודי המוסיקולוגיה שסימה באוניברסיטה העברית, היתה ג'ואן בן-שבתאי מכירה בחשיבותו הרבה של מפעל תיעוד המורשת המוסיקלית הלאומית של ישראל, וכי היתה גאה בקשירה זיכרון שמה באנתולוגיה זאת של מוסיקה ישראלית לפסנתר.

ACKNOWLEDGEMENTS
תודות

Foundations, institutions and private donors:
קרנות, מוסדות ותורמים פרטיים:

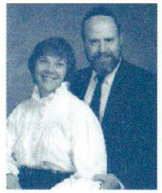

Robert & Toby Jesurum
in memory of Vittorio Jesurum and Selma Schreiber

רוברט וטובי ישורום
לזכרם של ויטוריו ישורום וסלמה שרייבר

Ben-Shabetai Foundation — **קרן בן-שבתאי** לזכרה של ג'ואן בן-שבתאי

Beracha Foundation — **קרן ברכה**

Council for Israel National Lottery — **מפעל הפיס**

ACUM — **אקו"ם**
The Foundation for the Encouragement of Creativity
הקרן לעידוד היצירה

The Academy Of Music & Dance, Jerusalem — **אקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים**
for the use of their piano and hall for the recordings
על השימוש בפסנתר ובאולם להקלטות

I.M.I. Israel Music Institute — **מ.מ.י.** המכון למוסיקה ישראלית

I.M.C. Israel Music Center — **מ.ל.י.** מרכז למוסיקה ישראלית

Roni Amir Hebrew language editor — **רוני אמיר** עריכה לשונית עברית

Jehoash Hirshberg annotations vol. 1,2 — **יהואש הירשברג** דברי הסבר לתקליטורים 2,1

Ronit Seter Introduction for vol. 6,7 — **רונית סתר** מבואות לתקליטורים 7,6

Lila Zur English language editor — **לילה צור** עריכה לשונית לועזית

Michelle Catalove Translating vol. 3,9 — **מישל קטלב** תרגום ללועזית תקליטורים 9,3

עברית

תקליטור זה מציג חתך שרובו מיצירות הדור השלישי במוסיקה הישראלית; אלו הן יצירות שנכתבו בשנות השמונים, השנים שבהן החל מעמדם של כמה ממלחיני דור זה להתבסס כמובילים. זהו דור שכבר כבש את מקומו על המפה המוסיקלית: אריה שפירא זכה בפרס ישראל; מנחם צור (דור שני) זכה לא מכבר בפרס אקו"ם על מפעל חייו; שמה של בטי אוליברו כבר נודע באיטליה במקביל להצלחתה הגדולה בישראל; ציפי פליישר נמנית על הבולטות שבמלחינות ישראל; חיים פרמונט הוא מהיחידים שכתבו שתי אופרות שבוצעו בארץ; ואילו חיה ארבל (שלהי דור ראשון, שיצירותיה בוצעו גם בגרמניה), יוסי פלס ונועה גיא מופיעים בעיקר מחוץ למסגרות הממסדיות כמלחינים בעלי אמירות ייחודיות.

אך מעבר לכך משקף האוסף שבתקליטור מגמות חשובות במוסיקה הישראלית, שהחשובה שבהן היא עליית קרנה של המלחינה הישראלית.

כמה מלחינות ישראליות בולטות יש בארץ? בעבר היו ורדינה שלונסקי וירדנה אלוטין הידועות שבהן. כיום, מתוך עשרות אחדות של מלחינות פעילות, חיה ארבל נמנית עם הוותיקות ביותר (ילידת 1921; פעילה כמלחינה משנות השבעים), נועה גיא - מנאמני האוואנגרד, ואילו ציפי פליישר ובטי אוליברו הן הידועות והפעילות ביותר בין המלחינות בארץ. הרוב המכריע, מתוך תקליטי האוסף של מלחינים ישראלים שונים, אינו מכיל ולו יצירה אחת של מלחינה; מיעוטם מכיל יצירה אחת בלבד. אוסף זה הוא אכן ייחודי ומשקף מגמה חדשה, מהוססת עדיין, אך משמעותית ביותר בתולדות המוסיקה בישראל: מחצית היצירות בקובץ זה נכתבו בידי מלחינות - ארבל, גיא, פליישר ואוליברו. יצירות אלה משקפות נאמנה את הסגנון הבשל, המאפיין כל אחת ואחת.

לעומת זאת, בין מבצעי המוסיקה הישראלית, ובעיקר בין הפסנתרנים, לפסנתרניות רוב ברור; אף אוסף תקליטורים זה מחציתו מבוצעת בידי פסנתרניות.

מיכל טל היא מן החשובות שבהן. היא מבצעת מוסיקה ישראלית בצד ביצועי בכורה רבים במשך למעלה משני עשורים ועושה זאת במקוריות רבה. על פועלה זה זכתה בשנת 2000 בפרס ע"ש עדן פרטוש למבצעי המוסיקה בישראל.

אוסף זה משקף במידה מסוימת את נטייתה הסגנונית של טל. מבחינה זו, הסינתזה המפורסמת של שנות השמונים במוסיקה הישראלית - בין הסגנון הים-תיכוני לבין האוואנגרד - אינה מאוזנת כלל: הנטייה לעבר אוואנגרד מתון, מפויס, לעיתים נוסטלגי, אולי פוסט-אוואנגרד - היא הבולטת בביצועי הפסנתרנית. מלחינים רבים, בעיקר בני הדור השלישי והרביעי, הקדישו ומקדישים לטל מיצירותיהם; ביניהם גם עודד זהבי, יאן פריידלין, ועודד בן-טל. באוסף זה נכללות יצירותיהם של שפירא, פלס ואוליברו-מן המיטב שביצירות המוקדשות לפסנתרנית.

רונית סתר

ציפי פליישר

ציפי פליישר נולדה בישראל בשנת 1946. סיימה תארים אקדמיים בבלשנות שמית, בלשון עברית ובפילולוגיה ערבית, בנוסף ללימודי התיאוריה והקומפוזיציה. היא סיימה תואר שני בחינוך מוסיקלי באוניברסיטת ניו יורק, ודוקטורט במוסיקולוגיה באוניברסיטת בר-אילן. הרקע שלה בשפה הערבית ובמזרחנות ניכר ביצירותיה בהן היא עושה שימוש בחומרים מוסיקליים חוץ-אירופיים (בדואיים, ארמניים ועוד) ובטכניקות הלחנה מערביות. בסוף שנות התשעים הצהירה המלחינה על כוונתה להתמסר להלחנת סימפוניות ואופרות - וכך היא אכן עושה באינטנסיביות רבה. לא מכבר השלימה את הסימפוניה הרביעית (כל הסימפוניות מופקות בפסטיבלים בינלאומיים ובתקליטורים של חברת Vienna Modern Masters). המלחינה נמצאת עתה בעיצומה של הלחנת האופרה הקאמרית השנייה שלה.

בין הפרסים הרבים שהוענקו לה בארץ ובעולם - פרס ראש הממשלה ליצירה בשנת החמישים למדינה, פרס הרוסטרום למלחינים מטעם אונסקו (פריס) על *גלימת הלילה* ו*בהרי ארמניה*, פרס המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות על *אורטוריה 1492-1992*, "אשת המוסיקה בישראל" מטעם גלובס (מצוינות נשים), פרס אקו"ם ליצירתה *כשני ענפים*, מלגות ופרסים מטעם ממשלת פינלנד, ארה"ב, חברת ברהמס (גרמניה) והחברה הקנדית למוסיקה אלקטרו-אקוסטית.

היצירה ***במצב רוח כרומטי*** אכן גדושה במהלכים כרומטיים. בעוד שבמאות הקודמות היה המהלך הכרומטי קשור בשיאים רגשיים, הרי שביצירה זו מקבלת הכרומטיקה משמעויות שונות והקשרים שונים, כגון פוינטיליזם, ג'אז ורב-קוליות. על-אף ריבוי מצבי הרוח הנתונים, משופעת היצירה בהוראות ביצוע מדוקדקות. ניתן לאבחן את מצבי הרוח הכרומטיים המתחלפים במספר מעגלים צורניים הנקשרים זה לזה.

תחילה בולטים מהלכי האוקטבות; הדינמיקה שקטה יחסית, והתחושה חסרת משקל ברור. לקראת סיומה של החטיבה הראשונה בולטת התפרצות ארפז'ית של קלסטרים ברגיסטר הגבוה. החטיבה השנייה, הקלילה יחסית, כתובה כניואנס ג'אזי קצר ומהיר. בחטיבה השלישית והמרכזית מודגש היסוד האקספרסיבי. הפינאלה הוא ואלס אלגנטי ומהיר מאד.

היצירה נכתבה בשנת 1986 עבור 'מוסיכאן' שם נוגנה בביצוע בכורה בידי הפסנתרנית שרה פוקסון-היימן ז"ל והוקלטה על ידה על גבי תקליטור בחברת Veinna Moders Masters.